

Nr 24

*Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om
ändrade principer för inkomstbeskattningen av fiskare.*
(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 128 av herr *Tistad m. fl.* och II: 172 av herr *Åberg m. fl.* har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om utredning angående inkomstbeskattningen av svenska fiskare i syfte att utforma bestämmelser, som överensstämmer med i Norge för närvarande gällande principer.

Motionsyrkanden om förmånligare skatteavdrag för svenska yrkesfiskare avvisades av riksdagen förra året. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 36 uttalade bevillningsutskottet att det inte var berett att genom ändring av gällande beskattningsregler för en särskild yrkeskategori införa särbestämmelser i fråga om värdering av naturaförmåner och beräkning av omkostnadsavdrag. En sådan reform skulle strida mot grundläggande principer vid beskattningen. I den mån en ändring av nu tillämpade normer för sådan värdering och beräkning ansågs påkallad borde detta enligt utskottets mening åstadkommas genom av vederbörande myndigheter utfärdade anvisningar för tillämpningen av lagstiftningen beträffande ifrågasvarande skattskyldiga.

I de förevarande motionerna framhåller motionärerna, att den svenska sjömansskattelagstiftningen innehåller bestämmelser, som medför vissa skattelättnader. I Danmark och Norge har man ett liknande system, men i dessa länder har man också strävat efter att skapa sådan rättvisa att samtliga, som arbetar på havet och uppfyller vissa fordringar, får någon form av lättnad i beskattningen. En sådan rättvisa har ännu inte kommit de svenska yrkesfiskarna till del, trots att dessa under en stor del av året måste vistas ute till havs och därvid — i likhet med sjömännen — inte har möjlighet att få del av samhällets service. Norska fiskare får gör avdrag med viss procent av den skattepliktiga inkomsten — dock högst 3 000 kr. — under förutsättning att de bedrivit havsfiske under minst 15 veckor av beskattningåret. Dessutom erhåller norska yrkesfiskare subventioner från norska staten. Dessa uppgick år 1966 till 167 milj. kr. och år 1967 till 190 milj. kr. Svenska yrkesfiskare har inte samma möjligheter till avdrag, och från den svenska fiskerinäringens sida har man inte aktualiserat frågan

om subventioner. Det svenska yrkesfisket har sedan ett par år tillbaka haft att kämpa med motgångar av olika slag. Därvid har statsmakterna vidtagit vissa smärre hjälpåtgärder. Trycket från subventionerade fiskerinärningar i vissa konkurrerande länder accentuerar enligt motionärernas mening behovet av ytterligare snabba hjälpåtgärder. En sådan åtgärd skulle vara att ge svenska yrkesfiskare smärre skattelättnader liknande dem som redan länge gällt i Norge.

Utskottet

Den svenska skattelagstiftningen innehåller inte några specialbestämmelser för beskattning av fiskare. I några av de länsanvisningar, som prövningsnämnderna i länen utfärdar till ledning för taxeringsnämndernas verksamhet, har däremot intagits vissa normer som taxeringsmyndigheterna i normalfallen har att tillämpa vid taxeringen av fiskare. Enligt de anvisningar som prövningsnämnden i Göteborgs och Bohus län utfärdat till ledning för 1968 års taxering skall sålunda värdet av hushållsfisk, även ombord, i regel beräknas till 140 kr. för år för varje yrkesfiskare, medan sådant värde för s. k. hemmafiskare skall uppskattas till 70 kr. för år för hushållsmedlemmar över 16 år. Fiskare, som på grund av sitt arbete under längre tidsperioder nödgas vistas utom hemorten och som gör sannolikt att merutgift för proviant förekommit, kan medges avdrag för sådan merutgift med skäligt belopp, dock högst 440 kr. Vidare kan enligt anvisningarna yrkesfiskare, som tillämpar planenlig avskrivning, medges avdrag för värdeminskning av fiskefartyg med 10 % av anskaffningskostnaden för skrov, motor och annan fast utrustning.

I de förevarande motionerna påpekas att norska fiskare får göra avdrag med vissa procent av den skattepliktiga inkomsten — dock högst 3 000 kr. — under förutsättning att de bedrivit havsfiske minst 15 veckor under beskattningsåret. Ett införande av ett liknande system i den svenska skattelagstiftningen skulle enligt motionärernas mening medföra en lättnad för de svenska yrkesfiskarna, vilka f. n. har att kämpa med motgångar av olika slag.

Utskottet är medvetet om de svårigheter som svenska fiskare f. n. brottas med. Det naturliga underlaget för fisket har visat negativa tendenser, vilket medfört starka inkomstfluktuationer. Detta — i förening med en hårdnande konkurrens från länder med statssubventionerade fisken — utövar en hård press på svenska fiskare, som måste ikläda sig stora ekonomiska förpliktelser för att kunna fortsätta med sin näringsverksamhet.

Enligt förordningen om sjömansskatt gäller bestämmelser som bereder sjömän i fjärrfart viss kompensation för att de under sin tjänsteutövning tvingas avstå från de förmåner samhället erbjuder andra medborgare. Utskottet anser rättviseskäl tala för att fiskare som utövar sitt yrke under

förhållanden liknande dem som gäller för sjömän i fjärrfart kommer i åtnjutande av någon form av lindring vid inkomstbeskattningen. De i vissa länsanvisningar intagna särskilda normerna för beräkning av avdrag för merutgifter i samband med fiske är enligt utskottets mening härvidlag inte till fyllest. Med hänsyn härtill är utskottet berett att så till vida biträda motionsyrkandet att en utredning tillsätts med uppgift att undersöka former för en lindring i beskattningen av sådana fiskare, som utövar sin verksamhet på avlägsna fiskeplatser.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med anledning av motionerna I:128 och II:172 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning i syfte att uppnå en lindring i inkomstbeskattningen av sådana fiskare, som utövar sin verksamhet på avlägsna fiskeplatser.

Stockholm den 26 mars 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), fröken Ranmark (s), herrar Yngve Nilsson (h), Sundin (cp), Gösta Jacobsson (h), Lundström (fp), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s) och Tistad (fp); samt

från andra kammaren: herrar Brandt* (s), Allard (s), Gustafson i Göteborg* (fp), Vigelsbo (cp), Asp (s), Andersson i Essvik (s), Eriksson i Bäckmora* (cp), fru Holmqvist (s), herrar Lothigius (h) och Öhvall (fp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *John Ericsson* (s), *Einar Eriksson* (s), fröken *Ranmark* (s), herrar *Paul Jansson* (s), *Arne Pettersson* (s), *Brandt* (s), *Allard* (s), *Asp* (s), *Andersson* i Essvik (s) och fru *Holmqvist* (s), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande, som på s. 2 börjar med orden »Utskottet är» och på s. 3 slutar med orden »avlägsna fiskeplatser.» bort ha följande lydelse:

Frågan om gynnsammare avdragsregler för fiskare prövades av riksdagen förra året men avvisades på förslag av bevillningsutskottet. Utskottet framhöll (BeU 1967: 36) att det inte var berett att genom ändring av gällande beskattningsregler för en särskild yrkeskategori införa särbe-

stämmelser i fråga om beräkning av omkostnadsavdrag. En sådan reform skulle strida mot grundläggande principer vid beskattningen. I den mån en ändring av nu tillämpade normer för en sådan beräkning ansågs påkallad borde detta enligt utskottets mening åstadkommas genom att vederbörande myndigheter utfärdade anvisningar för tillämpning av lagstiftningen beträffande ifrågavarande skattskyldiga.

Utskottet finner vad som anförts i de förevarande motionerna inte utgöra skäl för ändrat ståndpunktstagande. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna.

dels att utskottet bort hemställa

att riksdagen avslår motionerna I: 128 och II: 172.